

«ҚҰҚЫҚТАНУ НЕГІЗДЕРІ» пәні бойынша олимпиаданың аудандық кезеңін өткізу шарттары

«ҚҰҚЫҚТАНУ НЕГІЗДЕРІ» пәні бойынша аудандық олимпиаданың негізгі мақсаты оның қатысушылары арасында конкурстық іріктеу арқылы олимпиада жеңімпаздарын анықтау болып табылады.

Тапсырмалар мазмұны 9-11 сынып оқушыларының білімдері мен қабілеттеріне қойылатын бағдарламалық талаптарға сай келеді, алайда, аудандық олимпиаданың пәндік қазылар алқасына тек мектептік материалдарды ғана емес, сонымен қатар факультативтік бағдарламаларды меңгеру талабы қойылады, жеңімпаз-қатысушылардың жұмысын бағалауда жоғарыда аталған жалпы деңгейлерге сәйкес бағалауға барынша жоғары тәсіл қолданатын болады.

***

Аудандық олимпиада 9-ші, 10-шы және 11-ші сынып оқушылары үшін бір күн ішінде өткізіледі және бір кезеңнен тұрады.

Олимпиада тест түрінде өткізіледі (25 тест). Әрбір дұрыс жауап 2 (екі) балмен бағаланады. Дұрыс жауаптар 100% болғанда ең жоғарғы балл 50 бірлікті құрайды.

Тест өткізу уақыты – 60 мин.

Тест парағында түзетулер мен өзгертулерге жол берілмейді (дұрыс немесе бұрыс жауапты белгілеу), бұлай болған жағдайда жауап дұрыс деп танылмайды.

ТЕСТ БОЙЫНША ЕҢ ЖОҒАРҒЫ БАЛЛ: 50 БАЛЛ

Барлық сынып оқушыларының жұмыстарын рәсімдеуге қойылатын жалпы талаптар.

Тестілеу өткізу кезінде қатысушыларға тест тапсырмалары және оларға жауап беру үшін келесі үлгідегі жауаптарды белгілеу парақтары беріледі:

Тест нөмірі	А нұсқасы	В нұсқасы	С нұсқасы	Д нұсқасы	Е нұсқасы
1-ші	-	+	-	-	-

Олимпиада қатысушысының пікірінше дұрыс жауап тұрған тиісті бағанға «+» белгісі, ал қалған бағандарға – сызығы қойылады.

Түзетулер мен сызып тастаулар бар бағандарды қазылар алқасы бір жақты емес жауап деп таниды және дұрыс жауаптарды есептеу барысында назарға алмайды.

**«Құқықтану негіздері» пәні бойынша тест тапсырмалары
(аудандық деңгей)
9 - сынып**

1. Қазақстан Республикасы Конституциясының қабылданған күнін көрсетіңіз:

- A) 1991 жылғы 16 желтоқсан
- B) 1995 жылғы 30 тамыз
- C) 1990 жылғы 25 қазан
- D) 1998 жылғы 6 шілде
- E) 1993 жылғы 30 тамыз

2. Берілген анықтамалардың қайсысы қате екенін көрсетіңіз:

- A) Қазақстан – әлеуметтік мемлекет
- B) Қазақстан – зайырлы мемлекет
- C) Қазақстан – социалистік мемлекет
- D) Қазақстан – бөлінбейтін мемлекет
- E) Қазақстан – құқықтық мемлекет

3. Төмендегі конституциялық міндеттердің қайсысы шетелдік азаматтарға қатысты емес:

- A) тарихи және мәдени мұраны сақтау туралы қамқорлық
- B) басқа адамдардың ар-намысы мен қадір-қасиетін құрметтеу
- C) ҚР Мемлекеттік рәміздерін құрметтеу
- D) заңды түрде белгіленген салықтарды, алымдарды және өзге де міндетті төлемдерді төлеу
- E) ҚР Конституциясы мен заңнамасын сақтау

4. Қазақстан Республикасында сот төрелігін кім жүзеге асырады?

- A) тек қана сот
- B) аралық сот
- C) Конституциялық кеңес
- D) прокуратура
- E) сот және аралық сот

5. ҚР азаматтығын алу мәселесін кім шешеді?

- A) Президент
- B) Парламент
- C) Үкімет
- D) Ішкі істер органы
- E) Сыртқы істер министрлігі

6. ҚР Конституциясы неше бөлімнен тұрады?

- A) 11 бөлім
- B) 7 бөлім
- C) 4 бөлім
- D) 9 бөлім
- E) 15 бөлім

7. Республикалық басқару нысаны – бұл:

- A) Үкіметті құру Парламенттің міндетіне кірмейді
- B) шексіз билікті пайдалану
- C) Мемлекет басшысының заңды жауапкершілік институтының болмауы
- D) мұрагерлік билік режимі
- E) мемлекеттік биліктің жоғары органдарын құру режимі және олардың өкілеттік мерзімдерін айқындау

8. Мемлекеттің негізгі белгілері:

- A) аумақ, халық, мемлекеттік билік, мемлекеттік егемендік, заңдар мен салықтардың болуы
- B) ұлттық валюта, банктер
- C) қала, аудан ауылдардың болуы
- D) астана, ту, елтаңба, әнұран
- E) түрлі саяси партиялар мен қоғамдық ұйымдардың міндетті түрде болуы

9. Қоғам – бұл ...

- A) адамдарды олардың ұлттық белгісі бойынша біріктіру
- B) қоғамның бірыңғай саяси ұйымы
- C) жеке тұлғалар тұрақты және объективті сипаттағы мүдделермен өзара байланысты адамдар жиынтығы
- D) заң нұсқамаларын дәл және толық жүзеге асыру нәтижесінде белгіленетін қоғамдық қатынастар жүйесі
- E) қоғамдық билік нысаны

10. Мәслихат депутаты болып кім сайлана алады?

- A) Қазақстан Республикасының жиырма жасқа толған азаматы мәслихат депутаты болып сайлана алады
- B) Қазақстан Республикасының он сегіз жасқа толған азаматы мәслихат депутаты болып сайлана алады
- C) он сегіз жасқа толған кез келген азамат мәслихат депутаты болып сайлана алады
- D) Қазақстан Республикасының жиырма бес жасқа толған азаматы мәслихат депутаты болып сайлана алады
- E) Қазақстан Республикасының он алты жасқа толған азаматы мәслихат депутаты болып сайлана алады

11. Мұрагерлік билік принциптерін зерттейтін және ақсүйектер отбасын құратын теория ... деп аталады:

- A) патриархалдық
- B) теологиялық
- C) марксистік
- D) шарттық
- E) зорлық-зомбылық

12. Сенат депутаттарының өкілеттік мерзімі қандай?

- A) 5 жыл
- B) 6 жыл
- C) 3 жыл
- D) 7 жыл
- E) 8 жыл

13. Норманың орындалмауының салдарын сипаттайтын құқық нормасының элементтерінің бірі:

- A) диспозиция
- B) гипотеза
- C) санкция
- D) объект
- E) субъект

14. Аталған функциялардың қайсысы мемлекеттің ішкі функцияларына жатпайды:

- A) саяси
- B) елдің қорғанысы
- C) құқық қорғау
- D) әлеуметтік
- E) экономикалық-әлеуметтік

15. Қазақстан Республикасы Президентінің өкілеттік мерзімі:

- A) 4 жыл
- B) 5 жыл
- C) 6 жыл
- D) 7 жыл
- E) 9 жыл

16. Мемлекеттің табыс көзі:

- A) жалақы
- B) зейнетақы
- C) пайда
- D) салық
- E) шығын

17. Меншік құқығы дегеніміз не?

- A) субъектінің заң құжаттары арқылы танылатын және қорғалатын өзіне тиесілі мүлікті өз қалауынша иелену, пайдалану және оған билік ету құқығы
- B) субъектінің заң құжаттары арқылы танылатын және қорғалатын өзіне тиесілі мүлікті өз қалауынша иелену және оған билік ету құқығы
- C) субъектінің заң құжаттары арқылы танылатын және қорғалатын өзіне тиесілі мүлікті өз қалауынша пайдалану және оған билік ету құқығы
- D) субъектінің заң құжаттары арқылы танылатын және қорғалатын өзіне тиесілі мүлікті өз қалауынша иелену және пайдалану құқығы

Е) субъектінің заң құжаттары арқылы танылатын және қорғалатын өзіне тиесілі мүлікті өз қалауынша иелену құқығы

18. Қылмыстық құқықтың қайнар көзі:

- A) қылмыстық заң
- B) әдет-ғұрып
- C) сот шешімі
- D) құқықтық сана
- E) прецедент

19. Қылмыстық құқықтың реттеу пәні ... болып табылады

- A) қылмыстылыққа қарсы күрес процесінде жүріп жатқан қылмыстық-құқықтық қатынастар
- B) қылмыстық қудалау саласында қалыптасатын қоғамдық қатынастар
- C) қылмыстық құқық бұзушылық жасауға байланысты туындайтын қылмыстық-құқықтық қатынастар
- D) қылмыстық құқық бұзушылық пен жазаны зерттеуге байланысты туындайтын қоғамдық қатынастар
- E) қылмыс жасалатын материалдық дүниенің заты

20. Отбасылық құқық пәнін құрайтын қоғамдық қатынастарды көрсетіңіз:

- A) жеке қоғамдық қатынастар
- B) мүліктік қоғамдық қатынастар
- C) мүліктік емес қоғамдық қатынастар
- D) тік және көлденең қоғамдық қатынастар
- E) жеке (мүліктік емес) және мүліктік қоғамдық қатынастар

21. Неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы Кодекс қашан қабылданды?

- A) 17 желтоқсан 1998 жыл
- B) 7 қазан 1998 жыл
- C) 26 желтоқсан 2011 жыл
- D) 30 тамыз 1995 жыл
- E) 23 шілде 1999 жыл

22. Түнгі уақыттағы жұмыс болып есептеледі:

- A) сағат 19-дан 6-ға дейінгі уақыт
- B) сағат 20-дан 7-ге дейінгі уақыт
- C) сағат 23-тен 6-ға дейінгі уақыт
- D) сағат 19-дан 7-ге дейінгі уақыт
- E) сағат 22-ден 6-ға дейінгі уақыт

23. 14 жастан 16 жасқа дейінгі жұмыскерлер үшін жұмыс уақытының қысқартылған ұзақтығы аптасына қанша сағат болуы қажет?

- A) аптасына 24 сағаттан аспайтын
- B) аптасына 25 сағаттан аспайтын
- C) аптасына 10 сағаттан аспайтын
- D) аптасына 15 сағаттан аспайтын
- E) аптасына 30 сағаттан аспайтын

24. Әкімшілік жауаптылыққа жататын тұлғалар:

- A) 16 жасқа толған ақыл-есі дұрыс жеке тұлға, заңды тұлға
- B) 18 жасқа толған ақыл-есі дұрыс жеке тұлға, заңды тұлға
- C) 16 жасқа толған ақыл-есі дұрыс жеке тұлға
- D) заңды тұлға
- E) заңды тұлға, шетел азаматтары

25. ҚР әкімшілік заңнамасы бойынша кәмелетке толмаған адамға тәрбиелік ықпал ету шаралары қолданылады:

- A) заңды түсіндіру
- B) пробациялық бақылау белгілеу
- C) түзеу жұмыстары
- D) бас бостандығын шектеу
- E) ескерту

Условия проведения районной олимпиады по предмету **«ОСНОВЫ ПРАВОВЕДЕНИЯ»**

Основной целью районной олимпиады по предмету «Основы правоведения» является выявление победителей олимпиады в ходе конкурсного отбора среди ее участников.

Содержание заданий соответствует программным требованиям к знаниям и умениям учащихся 9-11 классов, однако, предметным жюри районной олимпиады предъявляются к владению материалом не только школьной, но и факультативной программы, к оценке работ участников-победителей в соответствии с вышеизложенными общими критериями.

***

Районные олимпиады проводятся в один тур для учащихся 9-х, 10-х и 11-х классов в течение 1-го дня.

Олимпиада проводится в форме тестирования (25 тестов). Каждый правильный ответ оценивается в 2 (два) балла. Максимальный балл составляет 50 единиц при наличии 100% правильных ответов.

Время проведения тестирования – 60 мин.

На тестовом листе не допускаются исправления и пометки (правки правильных или неправильных ответов), иначе ответ не будет засчитан как верный.

МАКСИМАЛЬНЫЙ БАЛЛ ПО ТЕСТИРОВАНИЮ СОСТАВЛЯЕТ: 50 БАЛЛОВ

Общие требования к оформлению работ учащихся всех классов.

При проведении тестирования участникам выдаются листы с тестовыми заданиями и листы для ответа на них, выполненные по следующей форме:

Номер теста	вариант А	вариант В	вариант С	вариант D	вариант Е
1-ый	-	+	-	-	-

В соответствующей графе, где на взгляд участника олимпиады содержится правильный ответ, ставится символ «+», в других графах – прочерки.

Графы, в которых имеются пометки и зачеркивания, воспринимаются жюри как неоднозначный ответ и не принимаются во внимание при подсчете правильных ответов.

**Тестовые задания по предмету «Основы правоведения»
(районный уровень)
9 - класс**

1. Укажите дату принятия Конституции Республики Казахстан:

- A) 16 декабря 1991 г.
- B) 30 августа 1995 г.
- C) 25 октября 1990 г.
- D) 6 июля 1998 г.
- E) 30 августа 1993 г.

2. Укажите какое из определений является ошибочным:

- A) Казахстан – социальное государство
- B) Казахстан – светское государство
- C) Казахстан – социалистическое государство
- D) Казахстан – неделимое государство
- E) Казахстан – правовое государство

3. Какая из ниже перечисленных конституционных обязанностей не относится к иностранным гражданам:

- A) забота о сохранении исторического и культурного наследия
- B) уважать честь и достоинство других людей
- C) уважать государственные символы РК
- D) уплата законно установленных налогов, сборов и иных обязательных платежей
- E) соблюдать Конституцию и законодательство РК

4. Правосудие в Республике Казахстан осуществляется:

- A) только судом
- B) третейским судом
- C) Конституционным Советом
- D) прокуратурой
- E) судом и третейским судом

5. Кто решает вопрос о приобретении гражданства РК?

- A) Президент
- B) Парламент
- C) Правительство
- D) Органы внутренних дел
- E) Министерство иностранных дел

6. Из скольких разделов состоит Конституция РК?

- A) 11 разделов
- B) 7 разделов
- C) 4 раздела
- D) 9 разделов
- E) 15 разделов

7. Республиканская форма правления - это:

- A) формирование Правительства не входит в обязанность Парламента
- B) использование неограниченной власти
- C) отсутствие института легальной ответственности главы государства
- D) режим наследственной власти
- E) режим формирования высших органов государственной власти и определение сроков их полномочий

8. Основные признаки государства:

- A) наличие территории, населения, публичной власти, государственного суверенитета, законов и налогов
- B) национальная валюта, банки
- C) существование городов, сел, районов
- D) столица, флаг, герб, гимн
- E) обязательное наличие различных политических партий и общественных организаций

9. Общество - это:

- A) объединение лиц по их национальному признаку
- B) единая политическая организация общества
- C) совокупность людей, в которой индивиды связаны между собой интересами, имеющими постоянный и объективный характер
- D) система общественных отношений, которая устанавливается в результате точного и полного осуществления предписаний закона
- E) форма общественной власти

10. Депутатом маслихата может быть избран гражданин:

- A) депутатом маслихата может быть избран гражданин Республики Казахстан, достигший двадцати лет
- B) депутатом маслихата может быть избран гражданин Республики Казахстан, достигший восемнадцати лет
- C) депутатом маслихата может быть избран любой гражданин, достигший восемнадцати лет
- D) депутатом маслихата может быть избран гражданин Республики Казахстан, достигший двадцати пяти лет
- E) депутатом маслихата может быть избран гражданин Республики Казахстан, достигший шестнадцати лет

11. Теория, изучающая принципы наследственной власти и создание аристократической семьи именуется как:

- A) патриархальная
- B) теологическая
- C) марксистская
- D) договорная
- E) насилия

12. Какой срок полномочий депутатов Сената?

- A) 5 лет
- B) 6 лет
- C) 3 года
- D) 7 лет
- E) 8 лет

13. Один из элементов нормы права, который описывает последствия неисполнения нормы:

- A) диспозиция
- B) гипотеза
- C) санкция
- D) объект
- E) субъект

14. Какая из перечисленных функций не относится к внутренним функциям государства:

- A) политическая
- B) оборона страны
- C) правоохранительная
- D) социальная
- E) экономико-социальная

15. Срок полномочий Президента Республики Казахстан:

- A) 4 года
- B) 5 лет
- C) 6 лет
- D) 7 лет
- E) 9 лет

16. Источник дохода государства :

- A) зарплата
- B) пенсия
- C) прибыль
- D) налог
- E) расход

17. Что означает право собственности?

- A) право собственности есть признаваемое и охраняемое законодательными актами право субъекта по своему усмотрению владеть, пользоваться и распоряжаться принадлежащим ему имуществом
- B) право собственности есть признаваемое и охраняемое законодательными актами право субъекта по своему усмотрению владеть и распоряжаться принадлежащим ему имуществом

- С) право собственности есть признаваемое и охраняемое законодательными актами право субъекта по своему усмотрению пользоваться и распоряжаться принадлежащим ему имуществом
- Д) право собственности есть признаваемое и охраняемое законодательными актами право субъекта по своему усмотрению владеть и пользоваться принадлежащим ему имуществом
- Е) право собственности есть признаваемое и охраняемое законодательными актами право субъекта по своему усмотрению владеть принадлежащим ему имуществом

18. Формальным источником уголовного права является:

- А) уголовный закон
- В) обычай
- С) решение суда
- Д) правосознание
- Е) прецедент

19. Предметом регулирования уголовного права является:

- А) уголовно-правовые отношения, протекающие в процессе борьбы с преступностью
- В) общественные отношения, складывающиеся в сфере уголовного преследования
- С) уголовно-правовые отношения, возникающие в связи с совершением уголовного правонарушения
- Д) общественные отношения, возникающие по поводу изучения уголовного правонарушения и наказания
- Е) вещь материального мира, по поводу которой совершается преступление

20. Укажите общественные отношения, составляющие предмет семейного права:

- А) личные общественные отношения
- В) имущественные общественные отношения
- С) неимущественные общественные отношения
- Д) вертикальные и горизонтальные общественные отношения
- Е) личные (неимущественные) и имущественные общественные отношения

21. Когда был принят Кодекс О браке (супружестве) и семье?

- А) 17 декабря 1998 г.
- В) 7 октября 1998 г.
- С) 26 декабря 2011 г.
- Д) 30 августа 1995 г.
- Е) 23 июля 1999 г.

22. Какое время считается работой в ночное время?

- A) ночным считается время с 23 до 6 часов
- B) ночным считается время с 20 до 6 часов
- C) ночным считается время с 19 до 7 часов
- D) ночным считается время с 22 до 7 часов
- E) ночным считается время с 22 до 6 часов

23. Сколько часов должна быть сокращенная продолжительность рабочего времени в неделю для работников в возрасте от 14 до 16 лет?

- A) не более 24 часов в неделю
- B) не более 25 часов в неделю
- C) не более 10 часов в неделю
- D) не более 15 часов в неделю
- E) не более 30 часов в неделю

24. Административной ответственности подлежат:

- A) физическое вменяемое лицо, достигшее 16 лет, юридическое лицо
- B) физическое вменяемое лицо, достигшее 18 лет, юридическое лицо
- C) физическое вменяемое лицо, достигшее 16 лет,
- D) юридическое лицо
- E) юридическое лицо, иностранные граждане

25. Меры воспитательного воздействия назначаемые несовершеннолетним по административному законодательству РК:

- A) разъяснение закона
- B) установление пробационного контроля
- C) исправительные работы
- D) ограничение свободы
- E) предупреждение